

Připomínky a podněty Agrární komory ČR ke koaliční smlouvě ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Pirátů, STAN

Agrární komora České republiky sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhajuje oprávněné zájmy svých členů už téměř třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují více než 1,6 milionu hektarů zemědělské půdy, což je téměř polovina z celkové plochy zemědělské půdy v Česku. AK ČR má téměř tři tisíce členů, z čehož 1206 je soukromě hospodařících rolníků a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR.

Pozorně jsme prostudovali zemědělskou část koaliční smlouvy a následně prezidium AK ČR projednalo její stručné zhodnocení. Uvědomujeme si, že se jedná o úvodní materiál především v obecné rovině. Proto nabízíme aktivní odbornou komunikaci s vládní koalicí, a i s budoucím vedením ministerstva zemědělství, aby konečné priority v oblasti zemědělství nové vlády odrážely potřeby pro rozvoj českého zemědělství a potravinářství a abychom společně zajistili pro české občany kvalitní zdravé české potraviny za přijatelnou cenu s co nejlepším dopadem na životní prostředí. Pokud se podaří udržet zemědělskou výrobu v České republice, pomůže to k výraznému zlepšení života na venkově díky vytvořeným pracovním místům v zemědělství, ale i v navazujících oborech, které dohromady tvoří významné procento českého HDP.

Co v koaliční smlouvě vítáme:

- Na několika místech je uvedena snaha snížit administrativní zátěž pro zemědělce, což je velmi důležitá priorita pro každého zemědělce.
- Podporu precizního zemědělství a integrované produkce považujeme za správný směr vývoje zemědělského sektoru, který zajistí větší ochranu životního prostředí při udržení výroby potravin a zaměstnanosti ve venkovské oblasti.
- Zkracování obchodních odbytových řetězců a podpora českých kvalitních potravin ve veřejném stravování přispěje k širší nabídce kvalitních českých potravin pro obyvatele, zejména pro děti, nemocné a klienty sociálních služeb.
- Považujeme za důležité snahy o zvyšování soběstačnosti v potravinách, které dává smysl v České republice smysl vyrábět. Zvyšování potravinové soběstačnosti se navíc ukazuje jako zásadní pro zajištění bezpečnosti státu v souvislosti s pandemií covidu-19. Současně tyto snahy jsou v souladu s Evropskou zelenou dohodou, jejímž cílem je dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050. Z toho důvodu pokládáme za nesmyslné převážet potraviny v kamionech na tisícikilometrové vzdálenosti a produkovat tím přebytné emise. Lze uvést jako příklad převoz obilovin z České republiky do Španělska a opačným směrem je přepravováno maso a masné výrobky. Ke zvyšování potravinové soběstačnosti České republiky je však nezbytné udržet úroveň národních dotací. Zároveň si uvědomujeme, že je třeba dbát na efektivitu vložených finančních prostředků do zemědělství, k níž může přispět nastavení statutu aktivního zemědělce nebo novela zákona o významné tržní síle. Vložené finanční prostředky by měly odpovídat podmínkám v České republice, potřebám státního rozpočtu České republiky a daňových poplatníků.
- Je třeba zamezit dovozu potravin ze třetích zemí, které nedosahují evropských standardů. Je to nezbytné pro zachování těchto standardů v rámci Evropské unie a udržení nákladů na dodržování přísných pravidel zemědělského hospodaření v přijatelné výši.

- Souhlasíme s celoevropským přístupem k zákazům a omezením, které se v řadě evropských zemích liší. Příkladem může být zákaz klecových chovů nosnic jen v některých zemích Evropské unie včetně České republiky, kde bude tento způsob chovu nemožný od roku 2027.
- Dobrovolný rezervní fond, ve kterém bude možné pojistit se proti přírodním katastrofám, by mohl být dlouhodobým a systémovým nástrojem.
- Pokládáme za nezbytné dostatečné financování pomocí Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu pro všechny zemědělce, kteří se rozhodnou investovat. Důležité je také zajistit financování podpory pojištění jakožto nástroje k minimalizaci výkyvů v příjmech zemědělců.
- Vítáme navrženou podporu dřeva jako obnovitelné suroviny ve veřejných zakázkách.
- Snížení tlaku na odvody zisků státních lesů do státního rozpočtu umožní stabilizaci odvětví a současně vytvoří prostor pro podporu mimoprodukčních funkcí.

S čím v koaliční smlouvě nesouhlasíme:

- Vzhledem ke snížené alokaci finančních prostředků Programu rozvoje venkova není možné pokrýt zvýšené požadavky na ochranu životního prostředí při pouhém zachování současného kofinancování z národních zdrojů. Utrpěla by tím podpora ekologického a k životnímu prostředí šetrného zemědělského hospodaření, zajišťování a zlepšování životních podmínek pro zvířata, kompenzace za zhoršené přírodní podmínky a další smysluplná opatření pro české zemědělství a venkov. Proto požadujeme minimální kofinancování PRV na úrovni 65 procent, přičemž většina vyspělých zemí v EU má kofinancování ještě vyšší, a i třeba sousední Polsko bude mít 66 procent.
- Nesouhlasíme se zavedením zastropování přímých plateb. Tento nástroj by výrazně navýšil administrativní zátěž pro zemědělce a státní instituce, současně by mohl zapříčinit snížení objemu živočišné výroby a některých citlivých rostlinných komodit. Vzhledem k nízkým výkupním cenám tyto komodity v současné době z velké části vyrábějí právě větší podniky, které by se ocitly nad hranicí zastropování. Jako alternativu navrhujeme zavedení platby na první hektary, která jednoduchým a efektivním způsobem podpoří ve větší míře menší zemědělce. Obdobně k tomu přistupuje většina evropských zemí, například i sousední Německo, které dobrovolné zastropování nezavádí.
- Nesouhlasíme s navrženým znevýhodněním zemědělců, kteří v minulosti přistoupili na doporučení Evropské unie a České republiky a diverzifikovali své zemědělské příjmy z činností v jiných oblastech bez ohledu na velikost na podniku.
- Vítáme avizovanou podporu výroby bioplynu z odpadu, ale nesouhlasíme s výraznějším omezením výroby biopaliv a bioplynu ze zemědělských plodin. To by vzhledem k současnému objemu dostupných odpadů a technologií výrazně snížilo výrobu energie a paliv z obnovitelných zdrojů a šlo by to proti cílům Evropské zelené dohody. Současně by toto opatření zhoršilo možnosti dosažení závazných klimatických cílů pro dopravu v rámci České republiky ve střednědobém časovém horizontu. Je také třeba říct, že není možné měnit retrospektivně pravidla hry pro podnikatele, kteří se na základě těchto podmínek rozhodli do dané výroby investovat. Dovolujeme si připomenout, že bioplynové stanice jsou velmi výhodným doplňkem energetického mixu a jsou na rozdíl od jiných zdrojů stabilní. Jsou v provozu 24 hodin a počasí na jejich fungování nemá vliv. Mají nejvyšší energetickou účinnost, protože kromě výroby elektřiny vyrábějí i stejné množství tepla a v podobě digestátu se materiál vrací zpět do půdy.
- Česká republika je jedinou zemí v EU, kde je omezená výměra jedné plodiny na maximálně 30 hektarů. Nesouhlasíme s dalším snížením výměry jedné plodiny v erozně ohrožených oblastech, které tvoří zhruba čtvrtinu zemědělské půdy, na navrhovaných 10 hektarů. To by výrazným způsobem zhoršilo konkurenceschopnost českých zemědělců a v mnoha případech by to nebylo ani technicky možné vzhledem ke ztíženému přístupu na dané pozemky.
- Vítáme záměr ponechání budoucích zisků z hospodaření státních lesů na podporu lesních ekosystémů a ochranu vody. Zásadní upřednostnění mimoprodukční funkce lesů ve vlastnictví státu by však mohlo významně ohrozit vyváženost základních pilířů trvale

udržitelného hospodaření v lesích – ekologického, ekonomického a sociálního. Převažující důraz na environmentální pojetí hospodaření u státních lesů by měl fatální dopady do zaměstnanosti a navazující zpracovatelské vertikály včetně existujících a historicky státem podpořených investic do zhodnocování dříví jako trvale obnovitelné suroviny.

- Nesouhlasíme s dalším rozšiřováním velkoplošných nejpřísněji chráněných území v kulturní krajině bez většinového souhlasu občanů a vlastníků žijících a podnikajících v těchto územích. Současně upozorňujeme na vysokou míru finanční zátěže pro státní rozpočet vznikající při správě těchto území.
- Upozorňujeme na fakt, že živelní kalamita v lesích, tedy sucho a kůrovec, ještě není zdaleka za námi a vypořádání se s jejími důsledky bude vyžadovat koordinované úsilí všech vlastníků a správců lesů včetně adekvátní podpory ze strany státu.
- Oceňujeme snahu nastavit dlouhodobé a jasné cíle státní lesnické politiky, které by ale měly být formulovány s respektem k vlastníkům a tržnímu prostředí. Vzhledem k zásadním změnám podmínek v důsledku klimatické změny a následné kůrovcové kalamity nedoporučujeme návrat k Národnímu lesnickému programu II, který vznikal ve zcela odlišných podmínkách, než které v lesích vidíme dnes.
- Přesun čtvrtiny zemědělské půdy do režimu ekologického zemědělství do roku 2030 navrhujeme řešit obdobným tempem jako v okolních hospodářsky vyspělých zemích, s vazbou na ekologickou produkci a s ohledem na problematický efekt ekologických ploch z pohledu bilance oxidu uhličitého.

Rádi bychom Vaši koaliční smlouvu podrobněji projednali na osobním jednání.

V Praze dne 19. listopadu 2021